

Iskolai Könyvtárosok – Hírlevél

VI. évfolyam 1. szám

Gondolatok a könyvtárban

Vörösmarty Mihály: Gondolatok a könyvtárban

Hová lépsz most, gondold meg, oh tudós,
Az emberiségnek elhányt rongyain
Komor betűkkel, mint a téli éj,
Leírva áll a rettentő tanulság:

"Hogy míg nyomorra milliók születnek,
Néhány ezernek jutna üdv a földön,
Ha istenésszel, angyal érzellemmel
Használni tudnák éltök napjait."

.....

Ez hát a sors és nincs vég semmiben?

Nincs és nem is lesz, míg a föld ki nem hal
S meg nem kövülnek élő fiai.

Mi dolgunk a világon? küzdeni,
És tápot adni lelki vágyainknak.
Ember vagyunk, a föld s az ég fia.

Lelkünk a szárny, mely ég felé viszen,
S mi ahelyett, hogy törnének fölfelé,
Unatkozunk s hitvány madár gyanánt
Posvány iszapját szopva éldegéljünk?

Mi dolgunk a világon? küzdeni
Erőnk szerint a legnemesbékért.

Előttünk egy nemzetnek sorsa áll.
Ha azt kivíttuk a mély sülyedésből

S a szellemharcok tiszta sugaránál
Olyan magasra tettük, mint lehet,
Mondhatjuk, térvén őseink porához:
Köszönjük élet! áldomásodat,
Ez jó mulatság, férfi munka volt!

Haszontalan gondolatok a könyvtárban

„Az alcímben Vörösmarty Gondolatok a könyvtárban című versének azt a címváltozatát olvashatjuk, amelyet a költő a Széchenyi Istvánnak ajándékozott első fogalmazványra írt. (Ez a kézirat azóta elveszett, de pontos leírását ismerjük, Viszota Gyula jóvoltából.) A verset—mint Gyula Pál életrajza óta tudjuk—a költő a Magyar Tudományos Akadémia könyvtárának megnyitásával kapcsolatban, valószínűleg egy hosszú és unalmas akadémiai ülés alatt írta. 1844 végén, 1845, január 1-jén jelent meg.

Mikor és pontosan mikor adta Széchenyinek? Az időpontra nézve segítségül hívhatjuk a gróf naplóját. (Az eredeti, német nyelvű szöveget, mert 1844 decemberének bejegyzései hiányoznak a magyarra fordított válogatásból.) ... Tehát—minden valószínűség szerint—Vörösmarty a medvebarlangászati előadás alatt írhatta versét, amelyet még aznap odaajándékozhatott Széchenyinek. Miért? Mert bizvást hihette, hogy ebben, a legpresszimiztább kultúrakritikát mítoszépítéssel keverő, illetve válto-gató költeményben, mely azután—hirtelen hangnemváltással—a nemzet ügyében a sztoikus kötelesség-vallásra indokot találó zárlattal fejeződik be, a megajándékozott örömet fogja lelteni, hiszen saját gondolataira ismerhet benne.

....

Vörösmarty tehát egy politikai bajokon gyötrődő, napi gondok között vergődő Széchenyinek nyújtja át versét, amelyen a centoszerű idézetekkel, célzásokkal mintegy megköszöni a grófnak, hogy segítette őt hozzájutni egy korábban nem ismert nyelvhez, amelyen most már viszont úgy tud beszélni, hogy megszólaltathatja rajta ifjúkori látomásainak anyagát is. Vagyis felismerte a politikában, a mindennapi történelemben is a lét alapvető démoniságát, Rom isten igazságát. ”

In: Szörényi László: „Álmaim is voltak, voltak...” Tanulmányok a XIX. századi magyar irodalomról, Akadémiai K, 2004.

„Virrasztott a sziv égő romja felett”. Haszontalan gondolatok a könyvtárban c. tanulmányból részletek.

A tartalomról:

Gondolatok a könyvtárban	1	
Cikkajánló	2	A világ egy könyv, és aki nem utazik, az csak egyetlen lapját olvassa el.
Könyvajánló	3	Szent Ágoston
Kiadványajánlók	4-5	
Iskolai könyvtárosok	6	

Cikkajánló

Figyelmükbe ajánljuk Vas Dorottea *Az olvasási érdeklődés fejlesztésének kutatási lehetőségei és relevanciája kisiskoláskorban* című, a Könyv és Nevelés folyóirat 2019. évi 1. számában megjelent tanulmányát.

A szerző azt a kérdést járja körül, hogy milyen lehetőségei vannak az olvasás iránti érdeklődés felkeltésének gyermekkorban, és mindezek kutatásának, a kutatás lehetőségeinek. Először összefoglalja az olvasásszociológia területén végzett kutatások eredményeit. A kutatások kimutatták a kapcsolatot az érdeklődési kör és az olvasás iránti érdeklődés között. Ha olyan témákról olvashat a kisiskolás, amely az érdeklődési körébe tartozik, akkor az olvasás iránt is nagyobb érdeklődést mutat. „Mivel a motívum- és a készségrendszerek szorosan összefüggnek egymással, az olvasási készség fejlettsége és az olvasási motiváció között aszimmetrikus kapcsolat áll. Ha a tanuló megfelelő szintű motivációval rendelkezik, az olvasási készsége is ennek köszönhetően kifejlődhet, azonban egy jó olvasási készséggel rendelkező tanuló nem feltétlenül lesz motivált az olvasásra.” Ezért ha a kisiskolás az érdeklődésének megfelelő szöveggel találkozik, akár gyengébb, akár megfelelő olvasási készséggel is rendelkezik, az érdeklődést felkeltő olvasástanulási

témakör motiválja az olvasását.

A kutatások az utóbbi időben a tankönyveket, a tankönyvek szerepét is vizsgálták, hiszen „az olvasókönyv mint tankönyv is fontos szerepet tölt be egy első osztályos tanuló olvasás iránti érdeklődésének kialakulásában”. Ezen vizsgálatok eredményeit is elemzi a szerző.

A kutatások azt is kimutatták, hogy azok a fiatal felnőttek, akik részesültek mesei élményben jobban kötődnek az olvasáshoz, mint azok a fiatalok, akik nem; azoknak, akiknek olvastak, mondtak mesét közel 70%-a elolvas havonta egy könyvet, míg azok, akik nem részesültek ebben az élményben csupán kicsivel több mint 30%-uk olvas el havonta egy könyvet.

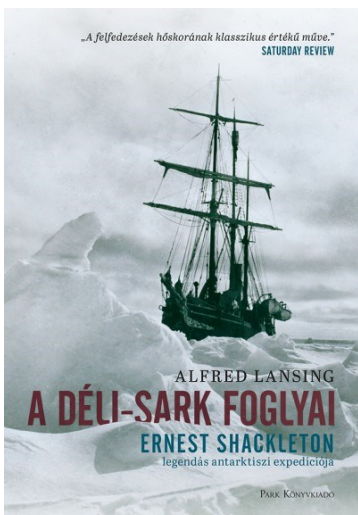
Mindezekből a szerző egyrészt kutatná a tanulók érdeklődési körének témáját, a mesék, varázsmesék és az animációs filmek témáját és szereplőinek funkcióit, és az ábécéskönyvek olvasástanulási szövegeinek analizését is megfelelő kutatási témának tartja.

Közös gondolkodás - 8.

Kollégánktól érkezett a következő kötet ajánlója:

Alfred Lansing: A Déli-sark foglyai - Ernest Shackleton legendás antarktisi expedíciója

A kötet naplók, emlékiratok és interjúk segítségével dolgozza fel a 1914-es brit Birodalmi Transzantarktisi Expedíció történetét. A kötet élményszerűen mutatja be, hogy a hajótörést szenvedett legénység, hogyan él túl, és menekül meg végül a jég fogságából. Mindannyian túléltek a fagyos hónapokat.

Könyvajánló – segédkönyv, módszertan

A kötet kortárs szerzők műveiről készített tanulmányokból, és adot művekhez kapcsolódó óravázlatokat tartalmaz. A részletes, öt-hat tanórán használható, tanításai segédanyag, óravázlat de akár egy-egy óravázlat önállóan is felhasználható, segíti a pedagógusok munkáját.

A könyv abban szeretne segítséget adni elsősorban középiskolai

magyartanároknak, hogy olyan szövegeket találhassanak, amelyeket a mai tanulók is szívesen olvasnak. A kortárs szerzők szövegei segíthetik, hogy a fiatalokhoz az irodalmat, az olvasást közelebb hozzák a tanárok, és a szöveges segítségével az irodalmi alkotások megértését jobban megértethessék.

Az elemzett szövegek között megtaláljuk Varró Dániel Szívdesszert című verseskötetét, Sepsi László, Mészöly Ágnes, Laboda Kornél, Szécsi Noémi, Kondor Vilmos, Krusovszky Dénes, Tasnádi István, Jeli Viktória, Dragomán György, Tóth Krisztina, Totth Benedek egy-egy kötetének elemzését, vagy Péterffy Gergely A kitömött barbár című regényét, amelynek segítségével a nyelvújítás kora, és története és Kazinczy élete is feldolgozhatóvá válik.

Részlet az előszóból:

„... úgy ez a könyv elsősorban a középiskola tanároknak szól, de reményeink szerint a diákok, gimnazisták, érettségizők, felvételi-re készülők, egyetemisták is haszonnal for-

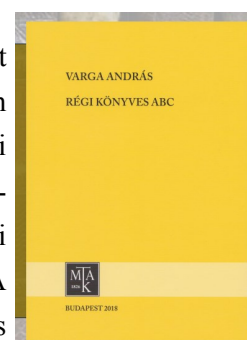

gathatják. A fő célközönségünk azonban ebben az esetben természetesen a magyartanárok, akik egyre inkább azzal szembesülnek, hogy nem beszélnek egy nyelvet a diákjaikkal, hogy az „élet” és az „irodalom” átjárhatatlan messzeségbe került egymástól. A diákok (látszólag) kevésbé szeretik az irodalmat, sőt, kevesebben olvasnak, mint régen—amit meg olvasnak, ahhoz a tanárok találnak nehezebben utat. Ugyanakkor a kortárs magyar irodalom érettségi tétel—arról nem is beszélve, hogy a kortárs irodalom felől megközelíthető szinte minden klasszikus.”

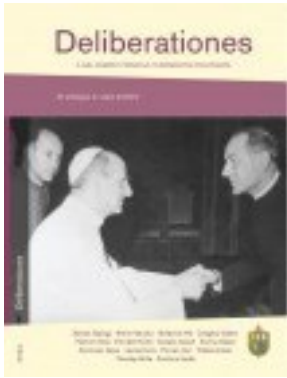
Régi könyvek

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára kiadásában jelent meg a kötet, amelyet Varga András, a Szegedi Tudományegyetem Klebelsberg Kunó Könyvtárának munkatársa írt. A könyv a régi könyvek feldolgozásához nyújt segítséget, gyakorlati példák segítségével. A régi könyvek USMARC szabványt követő bibliográfiai feldolgozását segíti, ahogy az előszóban fogalmaz a szerző: „A hangsúly a gyakorlati segítségen van, ezért bár minden lényeges pontban reprodukáltuk a régi könyvek leírásának Magyarországon elfogadott szabványát, a fő cél a formai előírások tartalmi kiegészítése, könyvtörténeti háttérük megvilágítása és szemléletes példákvaló illusztrálása volt. Könyvünkben Borsa Gedeon és mások útmutató írásai mellett a nemzetközi és magyarországi régikönyvtudatás számos adatát gyűjtöttük össze úgy, hogy az itt-ott szétszórta és különféle összefüggésekben előforduló információkat megpróbáltuk történeti és módszertani perspektívába rendezni ”

Deliberationes folyóirat legújabb száma

Deliberationes

A GÁL FERENC FŐISKOLA TUDOMÁNYOS FOLYÓIRATA

Figyelmükbe ajánljuk a Gál Ferenc Főiskola tudományos folyóiratának, a Deliberationesnek legújabb számát.

A szám letölthető: http://gff-szeged.hu/uploads/fm/dokumentumok/2019/Deliberationes_2018_02_net_jav.pdf

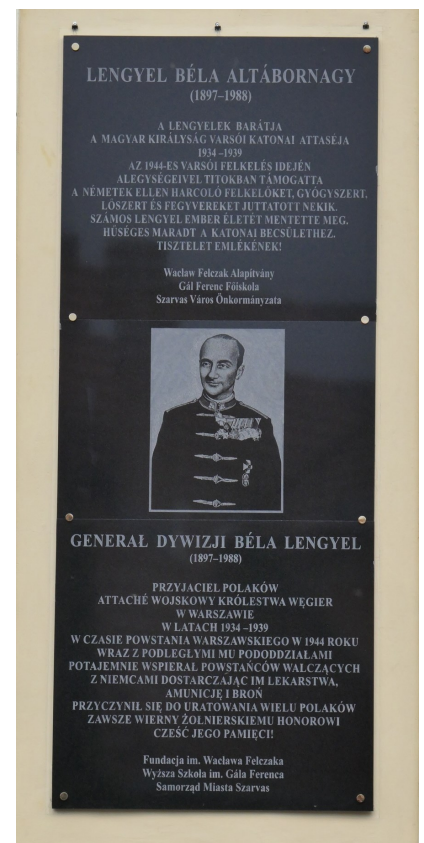
TARTALOM

BENYIK GYÖRGY AZ ÚJSZÖVETÉG A HELLENISTA IRODALOM RESZE, DE HOGYAN?.....	5
BIRNER NÁNDOR A TÁRSADALMI MEGÚJULÁS KÉT PELDÁJA: W. E. VON KETTELER ÉS HAMVAS BÉLA.....	26
BOLBERITZ PÁL GÁL FERENC TEOLÓGIÁJA.....	43
CZAGÁNY GÁBOR GLOBALIZÁCIÓS JELENSÉGEK AZ ÓSZÖVETSEGBEN A HELLENIZMUS IDŐSZAKÁBAN.....	49
HÁMORI ANTAL AZ EMBERI ÉLET VEDELME A KATOLIKUS EGYHÁZ TANÍTÁSÁBAN... ..	72
HÁMORI ANTAL VENDEGLÁTÁS ÉS ETIKA, A SZERETET, A FELEBARÁTI SZERETET, A VENDEGSZERETET ÉS A SARKALATOS ERENYEK TÜKRÉBEN.....	94
HORVÁTH ENDRE AZ „EGYHÁZ NÖVEKEDÉSE” MINT AZ ESZKATOLOGIAI FESZÜLTÉG KIFEJEZŐDÉSE AZ EFEZUSI LEVÉLBEN.....	104
KOVÁCS JÓZSEF GYAKORLATI TAPASZTALATOK A MEGÚJÍTOTT HÁZASSÁGI ELJÁRÁSRÓL.....	118
KOZMA GÁBOR – LIPCSEI INRE – THÉKES ISTVÁN A HALLGATÓI ÉS OKTATÓI MOBILITÁS ÖSSZEFÜGGÉSEI A GÁL FERENC FŐISKOLA NEMZETKÖZISÍTÉSI GYAKORLATÁBAN..	125
KUMINETSZ GÉZA ERWÄGUNGEN ÜBER DIE CHARAKTERZÜGE DES GUTEN UND DES SCHLECHTEN LETTERS.....	163

PORVÁN IRÉN SCIOGLIMENTO DEL MATRIMONIO CANONICO PER INCONSUMAZIONE VOTO DEL VESCOVO «PRO REI VERITATE».....	207
THORDAY ÁTILKA A HIT KOMMUNIKÁCIÓJÁNAK LEHETŐSÉGEI.....	217
ZOMBORI ISTVÁN XI. PIUS A KOMMUNISTA VESZÉLY ELLEN.....	227
ABSTRACTS.....	233

Lengyel Béla altábornagy emléktáblájának avatása

2019. május 24-én, Szarvason

Kiadványajánló

Demográfia és egészségpolitika II.

Konferenciakötet a 2018-2019. évi tusványosi, kiskunmajsai, baji és székesfehérvári rendezvényekről

Részletek az előszóból: „A Deliberationes folyóirat második olyan különszámát nyújtjuk át, amely áttekintést ad a hazánk demográfiai helyzetéről és azzal összefüggésben az egészség- és szociálpolitikai kérdésekről tartott tudományos rendezvénysorozatunk 2018. és 2019. évi folytatásának eredményeiről. ... A „Demográfia és egészségpolitika” című rendezvénysorozat négy újabb állomását mutatja be ez a kötet. A konferenciák és kerekasztal-beszélgetések programja ebben a ciklusban már kiegészült a szociálpolitika megközelítéseivel. Tartalmilag úgy tekinthetünk erre a sorozatra, hogy a magyar demográfiai helyzet és javítás eszközeinek feltárása az egészség ügye mellett kiterjed a szociális ügyre, valamint az egész társadalomra kiterjesztett nevelés ügyére, mindezt európai keresztény kultúránk háttérén tárgyalva. Elemzés tárgyát képezték a nemzeti kultúra olyan összetevői is amik jelentősen befolyásolják a közvélekedést, mint például a média, amivel egy tematikus konferencia is foglalkozott.”

Gondolat Kiadó kiadásában:

Lengyel-magyar kapcsolatok a második világháborúban

A kiadó ajánlása:

„A kötet írásai a magyar-lengyel kapcsolatok 1939 és 1945 közötti időszakának egyes politika- és hadtörténeti jelenségeit állítják középpontba. Az első tematikus blokk főként visszaemlékezések alapján mutatja be a Teleki-kormány által befogadott lengyel menekültek sorsát, illetve magyarországi helyzetét, képet adva magának a miniszterelnöknek a dilemmáiról is. A második tematikus egység írásai egy hasonlóképpen kiélezett és ellentmondásos történelmi szituációt jelenítenek meg: a varsói felkelés alatt a lengyel főváros alá vezényelt, ám a felkelőkkel is kapcsolatot tartó magyar hadtest helyzetét elemzik, illetve a korszaknak a magyarországi történeti emlékezetben való leképeződését interpretálják. „

Impresszum:

SZEGEPI

6720 Szeged, Dóm tér 6.

Felelős kiadó:

Dr. Kozma Gábor

Szerkesztő: Kövécs Ildikó

<http://szegepi.hu>

e-mail:

hirlevel@szegepi.hu

Iskolai könyvtárosok érdemeinek elismerése

„2019. augusztus 16-án Szinyei József-díjat kapott Szakmári Klára, aki a Könyvtárostanárok Egyesülete elnökségének 20 éven át volt tagja, ebből hat éven át elnöke.

2018-ban nyugdíjba vonult a Budapest XXII. Kerületi Budai Nagy Antal Gimnázium könyvtárostanáráként. Iskolai könyvtári szaktanácsadóként viszont azóta is segíti a pályán dolgozó kollégákat.

Szakmári Klára elhivatott könyvtárostanárra, aki közel 40 éves pályafutása során a könyvtáros szakma több területén dolgozott, kiemelkedő aktivitással tevékenykedik az iskolai könyvtárak és a könyvtárostánri munka elismertetéséért. Magas színvonalú könyvtárszakmai és könyvtárpedagógiai munkája mellett szaktanácsadóként, szakértőként, szakfelügyelőként és a Könyvtárostanárok Egyesületének vezetőjeként is szívvél-lélekllel szolgálta a magyar könyvtárügyet.

Felterjesztője a Könyvtárostanárok Egyesülete.”

„2019. augusztus 16-án Szinyei József-díjat kapott Rakonczás Szilvia könyvtáros, aki jelenleg a Békés Megyei Könyvtár elkötelezett igazgatója. Munkásságát többek között nagy szakértelem, lelkiismeretesség, kimagasló emberi és szakmai teljesítmény, innovativitás, olvasóbarátság jellemzi.

Felterjesztője a Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése Közművelődési, Ifjúsági, Oktatási és Sportbizottsága.”

Forrás: A Könyvtárostanárok Egyesületének honlapja

Iskolai könyvtárak Nemzetközi Hónapja

Az idei év felhívása: Képzeld el! Álmodd meg!

Ebben az évben a szervezők arra szeretnék ösztönözni a résztvevőket, hogy felfedezzék a kapcsolatot a könyvek, az olvasás, az iskolai könyvtárak és a képzelőerő, fantázia között.

„A könyvet mindig ketten alkotják: az író, aki írta, s az olvasó, aki olvassa.”

Kosztolányi Dezső

A Hírlevélben látható képek forrása: pixabay.com, pxhere.com, flickr.com, libri.hu, www.ktep.hu, oldalak, SZTE Klebelsberg Kunó Könyvtár oldala.